

УЛС ТӨР

Ю.ЦЭДЭНБАЛЫН АМЬДРАЛЫН
100 ХОРМЫГ ДЭЛГЭЛЭЭ

II нүүрт

СПОРТ

Б.ГАНГААМАА: БИ АВИРАЛТ
ХИЙХИЙНХЭЭ ӨМНӨ ДАРААГИЙНХАА
ОРГИЛ РУУ ДАВЖ ХАРДАГГҮЙ

V нүүрт

Улаанбаатарт: ӨНӨӨДӨР

Дугаарын 60 мөр

НӨАТ-ын баримтын
“НО” дуусахгүй нь

БДАВАА

Монголд гурван сая азтан бий. Цэцэрлэгт элсэх, тогтолцоулж үзэх, дэлгүүрт орох, газар очмлох, түрээсийн орон сууцанд амьдрах гээд ер нь бүх л зүйл сугалаанд хэр азтай эсэхээс шалтгаална. Бүр мэргэжил сонгоход ч аз чухал үүрэг гүйцэтгэгийг наадар хэлүүлэлтгүй мэдэж байгаа болов уу. Энэ бүгдээс хамгийн орчин хүрээг хамарсан сугалаа нь НӨАТ-ын сугалаа. Энэ оны нэгдүгээр сараас “сугалаачин монголчууд” ганц талах авсан ч, үний дунг нь “Ebagint.mn”-д бүртгүүлдэг болсон. Эхэндээс сугалданы тохирол 14 хоног тутамд болж, МҮОНТВ-ээр орон даяар шууд дамжуулдаг байв. Харин одоо сардаа нэг удаа болж гялайлгах болж. Бид эртнээс нааш азин сугалаанд тэр бүр найдаад байдагтүй зантай ард түмэн. Гэсэн ч, сүүлийн үед юм бүхэн сугалаагаар шийдвэрлэж байгаа хойно орчноо дагалгүй яхь вэ.

Үргэлжлэл нь II нүүрт

Д.Эрдэнэбат:
Ардчилсан нам юу
хийснийг тэртээ тэргүй
ард түмэн мэднэ

Ардчилсан намыг түр

дагталж байгаа УИХ-ын гишүүн
Д.Эрдэнэбат эзлжит бус
чуулганаар юу амжуулсан талаар
болон Ардчилсан намын онгорсон
дорвон жилд хэрэгжүүлсэн
бодлогын талаар ярысан байна.
Тэрбээр “Ардчилсан намын
үед 1.5 тэрбум амдолларын

Чингис бондыг гаргасан. Эрх
баригчид янз бүрээр лярж
байна. Идсэн, уусан гээд л. 1.5
тэрбум амдолларыг идэж, уудаг
Ардчилсан нам ч гэж хaa байхав.
Харин энэ бондын мөнгө зээл
хэлбэрээр үйлдвэрлэгчдэд очсон
юм. Энэ хэдэн замыг холбоос

хэлээд дулааны шугам, сүлжээг
засч, сайжруулах, дулааны
станциг барих, эрчим хүчийг
нэмэгдүүлэх, үйлдвэр үйл
ажиллагааны өргөтгөл гээд бүх
тооцоолол нь ойлгомжтой, хүний
нүдэнд харгадах хийсэн ажилтай.
Үргэлжлэл нь III нүүрт

ОНЦЛОХ МЭДЭЭ

АН-ЫН УЗХ
ХОЙШИЛЛОО

Ардчилсан Намын Үндэсний зөвлөлдөх хорооны ээлжит хурал сонгуулийн дараахан ялагдлын шархаа аниагүй байх үед хуралдаж эхэлсэн ч төловлюсон асуудлуудаа хэлэлцэж амжилгүй тарсан. Үүзэс хойш хэд хэдэн удаа УЗХ-ын хуралдаанаа хойшилуулаад байгаа билээ. Тодруулбал, онгөрсөн долдугаар сарын 29-нд хуралдах ёстой байсан ч наймдугаар сарын 5-нд хуралдахаар болсон. Гэсэн хэдий ч төвлөсөн өдрөө хуралдалгүй бас хойшилуулсан.

Улмаар Ардчилсан намын УЗХ-ны хуралдаан өнөөдөр 14:00 цагт болох байсан ч АН-ын Гүйцэтгэх зөвлөл очигдэр хуралданы эцст уг хуралдааны дахин хойшилуулжээ. Хуралдааныг хойшилуулснаа аравдугаар сарын 19-нд болох орон нутгийн сонгуультай холбон тайлбарласан юм. АН-ын Гүйцэтгэх зөвлөл орон нутгийн сонгуулыд хүчээ дайчлан оролцох ёстой гэх узсэн учраас ийнхүү шийдсэн аж. Тиймээс АН-ын УЗХ-ны хуралдааныг орон нутгийн сонгуулийн дараа хийхээр тогтсон байна.

ХЭН, ЮУ ХЭЛЭВ

“ШИНЭ ТӨГӨЛ” ЦЭЦЭРЛЭГТ ТАВТАЙ МОРИЛ

Олон Улсын стандартад нийцсэн “Шинэ төгөл” цэцэрлэг “Маршал таун” хотхона нээгдэж, 2016-2017 оны хичээлийн шинэ жилийн элслэлтээ авч эхэллээ. “Шинэ төгөл” цэцэрлэг нь нийслэлийн хамгийн цэвэр агаартай бүсэд өөрийн зориулалтын, бие даасан байрандаа танай хүүхдийг эрүүл, аюулгүй орчинд сургахын зэрэгцээ зөв монгол иргэн болж төлөвшихөд бэлтгэнэ.

АНГИ БУРИЙГ КАМЕРЖУУЛСАН ТУЛ ТА ХҮҮХДЭЭ АЖИЛ БОЛОН
ГЭРЭЭСЭЭ ХЯНАХ БОЛОМЖТОЙ.

Нэг анги хоёр багштай ба анги дүүргэлт 15-20 хүүхэдтэй. Манай цэцэрлэг нь пластик ширээ, сандал, тавилга, тоглоомоостагалаж хүүхдийн эрүүл мэндэд сөрөг нөлөөгүй, байгалийн гаралтай цэцэрлэгийн стандартыг бүрэн хангасан модон ширээ, сандал, тавилгатайгаас гадна АНУ болон Европын сэтгэхүй хөгжүүлэх, сэдэвт, тоо тоолын, бие бялдар хөгжүүлэх тоглоом мөн Японы сургалтын хэрэглэгдэхүүнтэй. Сургалтын хөтөлбөрийн хувьд

сургуулийн өмнөх боловсролын ЦӨМ хөтөлбөрийг The Academy of English - ийн JOLLY KIDS 4-5 настай хүүхдээ зориулсан Англи хэлний сургалттай хослуулан хэрэгжүүлж байгаагаараа онцлог юм.

Сургалтаараа хүүхдийг амьдрах ухаан, хэл яриа, тоо тоолол, ёс заншил, урлаг соёл, байгаль болон хүрээлэн буй орчныг танин мэдэхэд сургахаас гадна хүүхдийн бие даах, аливаа асуудлыг өөрөө шийдэх, нийгэмшиг, баг хамт олонор ажиллах, бүтээлч чадварыг хөгжүүлнэ.

Түүнчлэн манай чадварлаг тогооч нарын бэлтгэсэн хоол нь зөвхөн хүүхдээ зориулсан байдаг төдийгүй байгалийн органик гаралтай, амин дэм, витаминаар баялаг, өөх тос багатай, шарж хуураагүй байдгаараа давуу талтай юм. Үүнээс гадна манай гал тогоог нь өндөр зэрэглэлийн Европын техник төхөөрөмжтэй тул хүүхдийн эрүүл мэндэд сөрөг нөлөөгүй юм.

ТАНЫ БЯЦХАН УРС ЗӨВ МОНГОЛ ХҮН БОЛНО
Холбоо барих утас: 99094864

МОНГОЛЬН МЭДЭЭ

Манай сонины IV улирлын захиалга үргэлжиж байна

Улиралд 64 дугаар

захиалгын үнэ
18000

Монгол шуудан: 70078977
УБ шуудан: 70127027
Скай post: 70121294
Түгээмэл шуудан: 70115025

ХААН банк

	Авах	Зарах	Авах	Зарах	Авах	Зарах	Авах	Зарах
АМ.ДОЛЛАР	2238.00	2253.00	ФУНТ	2917.00	3006.00	АМ.ДОЛЛАР	2237.00	2250.00
ЕВРО	2480.00	2561.00	РУБЛЬ	33.00	35.80	ЕВРО	2489.00	2565.00
ИЕН	21.64	22.19	ЮАНЬ	335.40	338.20	ИЕН	21.56	22.28

Худалдаа хөгжлийн банк

	Авах	Зарах	Авах	Зарах
ФУНТ	2936.00	3023.00	РУБЛЬ	33.28
РУБЛЬ	33.28	36.28	ЮАНЬ	334.50
ЮАНЬ	338.40			

Өчигдрийн 19.00 цагийн байдаа

Ю.ЦЭДЭНБАЛЫН АМЬДРАЛЫН 100 хорчиг дэлгэлээ

ТЭРЭЛ ЗҮРЕНИЙ ТАТУУЛЖИН

Н.БАТЗАЯА

Гэрэл зураг түүх огтуулж гэдэг дээ. Тэгвэл очигдөр “Хүннү молл”-д байрлах “Гамма” агентлагийн гэрэл зургийн галлерейд түүхийн нэгэн хуудас эргэв. Тодруулбал, БНМАУ-ын Төрийн тэргүүн, Ерөнхий сайд, МАХН-ын төв хорооны Ерөнхий нарийн бичгийн дарга асан, БНМАУ-ын баатар, Хөдөлмөрийн баатар Ю.Цэдэнбалын гэрэл зургийн халсанд бууж үлдсэн амьдралын 100 хором дэлгэгдсэн юм. Энэ жил түүний мэндэлсний 100 жилийн ой тохиосон бөгөөд ойн хүрээнд уг үзэсгэлэнт гаргажээ. Үзэсгэлэнгийн танхимд

орохос өмнө яагаад ч юм олны нүдэнд дасал болсон ньгөө л гараад аллаж инээсэн Төрийн тэргүүн Ерөнхий сайдын дур зураг байгаа байх гэсэн бодол толгойд байсныг нуух юун. Гэсэн ч үзэсгэлэнгийн дур төрх огт эсрэгээрээ байв. Москвагийн их сургуульд элсэн орж буй оюутнаас эхлээд шинэ жилийн үдэшлэгт залуухан бүсгүйтэй бүжиглэх хөгжилтэй залуу, ээж, охин дүүгийн хамт гэрийнхээ гадаа инээмсэглээн суух хүү гээд түүнийг бусдын ладил эгэл жирийн хэрнээ энгүй нэгэн байсныг илрхийлэх гэрээл зургууд угтсан юм. Тус үзэсгэлэнт СГЗ, "Гамма" агентлагийн гэрээл зурагчин С.Цацрант, МУБИС-ийн эрдэмтэн нарийн бичгийн дарга доктор, профессор Ч.Болданбаатар нар хамтран гаргаж байгаа аж. Энэ үеэр СГЗ, "Гамма" агентлагийн гэрээл зурагчин С.Цацрант "Ю.Цэдэнбал нам

Төрийн удирдагчийг 44 жил хийсэн гэдээрээ Монголын түүхэнд мөнхрөн үлдсэн. Тиймээс бид энэ хүнийг удирдагч гэхээс илүү бусдын адил хүн байсан юм шүү гэдгийг харуулжыг зорьсон. Манай үзэсгэлэн ямар нэгэн улс төрийн зорилго агуулаагүй. Бид үзэсгэлэнгээ бие дааж хийж байгаа. Төр засаг, нам, холбооны тусламж, дэмжлэг аваагүй. Би гэрэл зураг цугуулдаг, гэрэл зурагчин хүн. Өөрийнхөө цуглуванс зурагнаас сорчилж авсан. Ер нь 1916-1991 он хүртэлх зурагнаас сонгосон. Монголын түүхэнд Ю.Цэдэнбал, маршал Х.Чойбалсан нарын зураг маш

их байдаг. Ю.Цэдэнбалын бүх зургийг узүүлнэ гэвэл Хүннү моллын узсгэлэнгийн танхим байтугай талбай хэрэгтэй болно. Хүмүүс түүнийг улс төрийн талаас сайн, муу гээд янз бүрээр ярьдаг. Тиймээс хувь хүнийхээ хувьд нимар хүн байсан юм бэ гэдгийг и узсгэлэнгээрээ харуулахыг "зорьсон" гэсэн юм. Мөн тэрбээр тут узсгэлэнг гаргахын тулд хэд хэдэн хүнтэй уулзаж, судалгаа шийжээ. Түүний ажилд ихэвчлэн залуучууд тусалсан бөгөөд зарим нь Ю.Цэдэнбалын талаар мэдэхгүй байсан нь сэтгэлийг нь их эмзэглүүлсэн гэдгийг онцолж байлаа. Тиймээс залууст

хандаж энэхүү үзэгслэлнг ирж үзээрэй хэмээн уриалсан. Энэ өдөр Ю.Цэдэнбалын амьдралын 100 хормыг сонирхоо ирсэн хүмүүс олон байлаа. Цугларсан олны дунд инээж хөхөрсон, гайхаж дуу алдсандаа гэрэл зургийг имтэрсэн басхүү гүн бодолд автаж зогссон нэгэн ч харагдас. Мэдээж үзэгслэнд ирсэн хүн бүр дотроо нэгийг бодож, сэтгэл ханасан нь тэдний харц, үйл хөдлөлөөс илэрхий. Үзэслэнгийн үеэр Ю.Цэдэнбалтай гурван ч удаа уулзаж байсан гэх Алтан гадас одонт У.Заяат гуайтай таарсан юм. Тэрбээр , “Дурсамж сэргээд сайхан байна. Би Цэдэнбал гуайтай гурван чудаа уулзсан. Уулзалтынхаа нэгхэн хэсгийг нь дурдвал, тухайн үеийн ЗХУ-ын тусламжтайгаар барьсан

өвөл ажиллуулахад хэдүү байна гэж хэлсэн. Ю.Цэдэнбал дарга зүйтэй гэж байсан. Тийм л хүн" хэмээн билэнд дурсамжаа хуваалцсан. Узэсгэлэнд дэлгэгдсэн гэрэл зургийн түүх болон тайлбарт МУБИС-ийн эрдэмтэн нарийн бичгийн дарга Ч.Болдбаатар ажиллажээ. Тэрбээр узэсгэлэнгийн тухай "Ю.Цэдэнбал 1916 онд мэндэлж, 1991 онд таалал төгссөн. Энэ хүртэлх хугацаанд гэрэл зургийн халсанд үлдсэн ашныг дэлгэсэн. Гэрэл зураг түүхийн үнэт сурвалж болдог. Тэр утгаараа гэрэл зураг бүрт үзэгчид өөрсдийнхөөрөө тайлбархийх байх. Ю.Цэдэнбалыг үнэлэх үнэлэмж сайн, муу гэсэн хоёр талтай байдал длаа. Бид энэ үзэсгэлэнгээрээ Ю.Цэдэнбалыг үнэлж, дүгнэх гэсэн юм биш. Зүгээр л хүмүүст Ю.Цэдэнбал гэж ийм хүн байсан юм шүү гэдгийг л харуулахыг зорьсон. маш энгийн" хэмээв. Үнэхээр ч энэ үзэсгэлэн маш энгийн хэрнээ хүн бурийн сэтгэлд хүрч байлаа. Узэсгэлэнгийн танхимины хаалганы зүүн хэсэгт түүний амьдралын сүүлийн мочуудийг харуулсан зургууд тавигдажээ. Сонирхвол, түүний шарилыг ОХУ-аас авчирч буй мөч, түүнийг сүүлийн замд нь үдэж байгаа үе гэрэл зурагчдын хальсанд үлдсэн нь эдүгээ бидэнд Ю.Цэдэнбал гэж ийм л амьдралыг туулж ирсэн хүн шүү гэдгийг харах боломжийг олгосон юм шиг. Энэ хэсгийг сонирхсон хүн бурийн харц нэг л уйтгартай болж байгаа нь илрэхийг байв. Харин үзэсгэлэнгийн танхимаас гарах хаалганы дэргэд түүний дулаахан инээмсэглэсэн зургийг байрлуулсан нь узэсгэлэнг сонирхсон бүр сэтгэл өөдрөг гараасай гэсэн мэт. Нэгэн цагт Монголын нэрт удирдагч явсан Ю.Цэдэнбал Монголын хойч ирээдүй болсон бидэнтэй, бидний үр хүүхэдтэй ч гэрэл зургаар дамжуулан уулзаар, өөрийгөө илрэхийлсээр байх биз ээ.

Дугаарын 60 мөр

НӨАТ-ЫН БАРИМТЫН “НО” ДУУСАХГҮЙ НЬ

Түрүүч нь I нүүрт

Нэгжээ талаар, НОАГ-ын хувь хэрэгжиж эхэлснээс хойш хамгийн дээд тал нь 20 сая төгрөгийг иргэд

Шинжлэх ухааны доктор төрийн албаны шалгалтад бүдэрчээ

Төрийн нарийн шалгаруулалтыг замны ТНБД-ыг замдын Төрийн сонгох нээлттэй буй. Тэгвэл алдсан ундсан ухааны доктор гэсэн мэдээлэл чих дэлслээ. Гэхдээ чухам хэн гэгч доктор төрийн албаны шалгалтад тэнцэлгүй үлдсэн нь эдүгээ асуултын тэмдэг хэвээр байна. МАН бодлогоор төрийн нарийнуудыг томилж байна гэх хар нийгэмд буй бөгөөд энэ удаа шинжлэх ухааны доктор шалгалтад унасан нь хачирхал төрүүлж байна. Шалгалтыг тестийн машинаар цахимаар 3000 гаруй асуултаас сонгож авдаг юм байна.

Төрийн нарийн шалгаруулалтыг замны ТНБД-ыг замдын Төрийн сонгох нээлттэй буй. Тэгвэл алдсан ундсан ухааны доктор гэсэн мэдээлэл чих дэлслээ. Гэхдээ чухам хэн гэгч доктор төрийн албаны шалгалтад тэнцэлгүй үлдсэн нь эдүгээ асуултын тэмдэг хэвээр байна. МАН бодлогоор төрийн нарийнуудыг томилж байна гэх хар нийгэмд буй бөгөөд энэ удаа шинжлэх ухааны доктор шалгалтад унасан нь хачирхал төрүүлж байна. Шалгалтыг тестийн машинаар цахимаар 3000 гаруй асуултаас сонгож авдаг юм байна.

“Намрын ногоон өдрууд-2016” нээлтээ хийв

Хүнс хөдөө аж ахуйн яам,
Нийслэлийн Засаг даргын
Тамгын газартай хамтран
зохион байгуулж байгаа
“Намрын ногоон өдруүд”
үзэсгэлэн худалдааны нээлт
“Мишээл” экспо төвд өчигдөр
боллоо. Үзэсгэлэн худалдааны
нээлтийн ажиллагаанд УИХ-ын
дараа М.Энхболд, Хүнс хөдөө
аж ахуйн сайд П.Сэргэлэн,
Нийслэлийн Засаг дарга
бөгөөд Улаанбаатар хотын
Захирагч С.Батболд болон
ундэсний үйлдвэрлэгчид, иргэд
оролцлоо.

аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн салбарынхан жилдээ энд хуран чуулж, туршилагаа хуваалцаж, шинэ сортын, шинэ төрлийн бүтээгдхүүнийг иргэддээ таниулж, өргөн утгаараа Монгол Улс дотоодынхоо хүнсний хэрэгцээг хангаж чадах улс болохоор тавьж байгаа зорилтыг хэрэгжүүлж байгааг тодотгосон юм. УИХ -аас ч хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэр, хүнсний салбарт онцгойлон анхаарч байгааг дурьдаад хаалтаа хийгээд удаагүй байгаа УИХ-ын эзлжит бус чуулганаар малын гаралтай түүхийг олонд схекчигүй.

ТЭРЭГ ЗҮҮРИГ 1. API УЖИН

өсгөх, малчин өрхийн орлогын төвшинг нэмэгдүүлэх чухал шийдвэр гаргасан. Экспортын татварыг тэглэж, энэ салбараа дэмжсэнийг онцлсон юм. Эрүүл хүнс-Эрүүл монгол хүн” уриатайгаар зохион байгуулж байгаа “Намрын ногоон одрууд” нэгдсэн үзэсгэлэн худалдаа энэ сарын 20-ны өдөр хүртэл үргэлжилнэ. Энэ удаагийн үзэсгэлэнд үндэсний 20 гаруй аж ахуй нэгж оролцож бүтээгдэхүүнээ танилцуулж байгаагаас гадна 14 аймгийн 13 сум, нийслэлийн таван дүүргээс нийт 300 орчим аж ахуйн нэгж, хөвхөс негэл сэргээхийн байна.

НӨАТ-ын урамшууллын систем хэрэгжиж эхэлснээс хойш нийтдээ 14 удаа тохирол явагдсан бөгөөд энэ сарын 18-нд дараагийн тохирол нь болно. Одоогийн байдлаар 53 мянга 838 азтан тодорч, 2.2 тэрбум төгрөгийн хонжвор авсан талаар Татварын Ерөнхий газар мэдээлсэн. Хамгийн сонирхолтой нь баримт бүрээ бүртгүүлсэн хэрнээ нэг чудаа азтан болоогүй хүн олон байхад нэг төгрөгийн баримтаар 30 удаа азтан болсон хүн цаанаа чинь байна. Нэг төгрөгийн баримт гэхээр нэг л “Но”-той санагдаж байгаа биз. Ийм тохиолдол нэг бус удаа НӨАТ-ын урамшууллын сугалааны явцад гарчээ. Өнөөгийн зах зээлд нэг төгрөгийн үнэтэй бараа байна гэдэг боломжгүй. Асуудал нь энэ биш. Өнөөх нэг төгрөгөөр бараа авсан эрхэм эл асуудлыг хариуцдаг Гааль татварын “Мэдээллийн технологийн төв”-ийн ажилтан байх нь тэр. Ямар ч азтай хүн байлаа гээд 30 удаа азтан болно гэдэг юу л бол. Одоогоор сугалаанд оролцох босго байхгүй. Ийм тохиолдолд цаашдаа хэдэн ч хүн нэг төгрөгийн баримт ашиглаж, программыг буруугаар ашиглахыг тааварлах аргагүй болж байна. Саяхан нэг найзтайгаа хамт дэлгүүрт оров. Баримтаа бүртгүүлээд нэг ч удаа азтан болж үзээгүй найз минь НӨАТ-ын урамшууллын сугалаанд итгэл алдарч, баримтаа худалдагчид нь дурсгадаг гэдгээ хэлийн байх юм. Ер нь онгөрсон хугацаанд хамгийн олон удаа азтан болж буй иргэдийн жагсаалтыг худалдагч, кассчик, шатахуун түгээхийн ажилтнууд тэргүүлж байгаа гэнэ билээ. Энэ жишигээнээс иргэдийн идэвхи суларсан нь анзаарагдаж байгаа биз. ААН-үүд ч сүүлийн үед баримт хэвлэхээс зайлсхийж, НӨАТ-ын тухай хууль өөрчлөгдхөн болов уу гэсэн хүлээлт иргэдийн дунд алх хэдийн үүсчээ.

Дээд гол нь 20 сая төгрөгийн приход хожсон. Үнэндээ 200 сая төгрөгийн хоёр азтан тодорсон гэх мэдээлэл байdag ч, эцэстээ цагдаа шүүх дээрээ тулж хэрэгтэн болох жишээ бий. Одоогоор иргэд 20.7 тэрбум төгрөгийн хоёр хувийн буцаан олголт авах боломжтой болсон гэх мэдээлэл байна. Тэгэхээр бид нэг их наяд 35 тэрбум төгрөгийн НӨАТ-ын санд төвлөрүүлж, түүнийхээ хоёр хувь буюу 20.7 тэрбумыг буцааж авах нь. Харин сугалаагаар 2.2 тэрбумыг буцаан авсан гэж дээр дурьдсан. Яг үнэндээ энэ хуулийг хэрэгжүүлэхийн тулд бүхэл бүтэн байгууллага ажиллаж, тэнд сугаа хүмүүс улсаас цалин хүртэж, өөрсдөө азтан болж байгаа нь зүйд нийцэх хэрэг ўу. Саяхан болсон хэвлэлийн хуралдаан дээр албаны нэгэн эх сурвалж “Энэ он дуустал НӨАТ-ын тухай хуулийг хэрэгжүүлж, үлдсэн дөрвөн сугалаагаа явуулж, азтан тодруулна” гэж дурьдсан байна билээ. “Он дуустал” гэж хэлснийг анхаарч үзээрэй. Тэдний хувьд сугалаанд олны анхаарлыг төвлөрүүлэх гэж улрайрахаас бус, буцаан олголтыг олгох эсэхэд өөрсдөө ч эргэлээж буйн жишээ энэ болов уу. Ямартай ч, хуульд зааснаар ирэх оны нэгдүгээр улиралд багтааж татвараа төлсөн иргэд 20 тэрбум төгрөгөө буцаан авах ёстой ч, тэр хүртэл хууль өөрчлөгдчих ч юм билүү яж мэдэх вэ. Ингэж хэлэхийн учир нь НӨАТ-ын тухай хуулийг хамгийн их эсргүүцэж байсан хумүүс бол МАН-ынхан шүү дээ. Харин шинэ парламентад тэд үнзмэлхүй олонх болсон нь хууль өөрчлөгдөнө гэх хүлээлтийг нийгэмд үүсгэсэн байж ч болох. Энэ мэтээр НӨАТ-ын “Но” дусахгүй нь. Ер нь ургэлжлүүлэх ўу, үгүй юу энэ асуултад хариу өгөөч эрхэмүүдээ. Хэрэв ургэлжлүүлэх бол дээрх “Но”-гоо арилгаарай даа.

ҮЗЭЛ БОДОЛ

ҮЗЭД БОДОЛ

...Ахмадуудыг алаглаад байгаа учраас Хамтын тэтгэврийн тухай хуулийг Засгийн газар буцаан татаж, хүчингүй болгооор болсон. Ингэлээ гээд бид ахмадуудаа харж үзэхэргүйгээр, ор тас орхиж байгаа юм биш. Оронд нь нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр авч байгаа 300 мянган ахмадын эрх ашгийг хамгаалсан хууль эрх зүйн орчинг бүрдүүлэхээр ярж байна...

ХЭН, ЮУ ХЭЛЭВ

Үргэлжлэл.
Түрүүч нь I нүүрт

Хүн бүрийн амьдралд бодитой мэдрэгдсэн зүйлийг зүгээр улсторжуулээд угүйсэж чадах ч угүй. Ардчилсан нам юу хийсний тэртээ тэргүй ард түмэн мэднэ. Энэ бүхийг Ардчилсан нам идэж, уугаад орцанд оруулсан гэдэг зарын шинжтэй зүйл явуулаад түүнийхээ халхавчин дор ийм явуургүй зүйл хийж байгаа юм. 1.5 тэрбум амдолларын зээлийг олон улсын захаас тухайн уед 4.5 хувийн хүүтэй авч байлаа. Гэтэл өнөөдрийн Монголбанкны өрөөнийлогч, Сангийн сайдын хариуцлагагүй мэдэгдлийн дараа энэ хүү найман хувь болж осч, валиутын ханни хүртэл саваад гадаад зах зээл дээр сөргөн савлагагүйгээ байна. Өнгөрсөн сонгуулиар МАН тултал нь шоудсан. Ардчилсан нам баахан зээл аваад өөрсдөө идэж, уугаад дууссан. Өр нь ард түмний нуурун дээр бууна. Иргэн бүр 15 сая төгрөгийн өртэй. Манай нам энэ орижийг байхгүй болгон гэдэг амалалт огөөд сонгогдсон. Орсон айл, очсон сум бухэндээ үүнийгээ л ярж явсан.

Өнөөдөр бодит байдлыг эргээд харья. Энэ зээлийг ихэнх нь жижиг, дунд үйлдвэрийнхэн, экспортын үйлдвэрлэлээг эрхэлж байгаа аж ахуйн нэгжүүд, уул уурхайнхан өөрсдийнхөө бизнесийг өөд нь татахын тулд авсан. Тухайн уед 4.5 хувийн хүүтэй авсан зээл тэдэнд найман хувийн хүүтэй олгогдож байсан бол өнөөдрийн эдийн засгийн энэ олон хариуцлагагүй үйл явцаас болоод 10 гардаа "давхичихлаа". Найман хувьтай байсан зээлийн эрдэл үйлдвэр эрхэлжгэдээ өнөөдөр 15-16 хувьтай. Дээрээс нь Монголбанк бодлогын хүүгээ нэмснээр бизнес эрхэлгэдлийгээ асар том эрсдэл рүү чирээд оруулчилж. Энэ улс орны амьдралыг зөвхөн татвар төлөгч эсхүл нэг татвараар оруулсан монгийг зарлагадаг нарын хэмжээнд ойлгож болохгүй. Улс орны эдийн засгийн хөдөлгөгч хүч нь ажил олгогч болон ажил эрхэлж байгаа хүмүүс. Энэ чинь зөвхөн төсвийн тухай ойлголт биш. Тиймээс ч Ардчилсан намын бодлого хатуу байсан юм" хэмээн яржээ.

МЭДЭЭЛЭЛ

Max, ногооны үнийн үналт дефляцид хүргэв

Үндэсний статистикийн хорооны мэдээллийн ниймдүгээр сард хэрэглээний үйлийн индексийн буюу инфляци -0.6 хувьд хүрлээ. Ингээнээр Монгол Улс Монгол Улс зах зээлийн нийгэмд шилжсэн 26 жилийн түүхэндээ анх удаа дефляцийг харж байна. Тэгвэл ягаад ийм нөхцөл байдал бий болсон бэ гэдэг нь анхаарал татаж байгаа юм.

Монголын эдийн засаг улирлын мөчлөгтэй. Есдүгээр сар бол хичээл, сургууль эхлэх цаг. Өөрөөр хэлбэл, малчид

С.Чинзориг:
Ахмадуудынхаа эрх ашгийг хамгаалсан нийтлэг хууль эрх зүйн орчинг бүрдүүлэх нь зүйтэй

УИХ-ынээлжит бусуулганаар Хамтын тэтгэврийн тухай хуулийг хүчингүй болгосон. Энэ үндэслэлээ Засгийн газрын сайдуд тайлбарлахдаа шашин, сүсэг бишрэлтэй холбосон нь нийгмийг тэр чигээр нь бухимдуулсан билээ. Харин УИХ-ын гишүүн С.Чинзориг үндэслэлтэй, мэргэжлийн тайлбар хийж, нийгмийн бухимдлыг бага ч болов дарсан. Мөн тэрбээр сахан огсон ярилцлагынхаа үеэр энэ талаар яржээ. Тэрбээр "Нийт ахмадын эрх ашгийг хамгаалсан, огоожтэй хууль болох нь гэсэн хүлээлтэй байсан. Гэтэл өмнөх эрх баригчид энэ хуулийг батлахдаа хэрэгжүүлэххугааа нь 2017 оны нэгдүгээр сарын 1-н болгон хойшлуулсан. Үүнээс гадна өнөөдрийн байдлаар хань ижлээ алдсан, нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр авч байгаа бүх ахмадын эрх ашгийг энэ хуулиар зохицуулж чадахгүй байгаа юм. Харин бидний хийсэн судалгаагаар өнөөдөр нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр авч байгаа 300 гаруй мянган ахмад байна.

Энэ хүмүүсийн эрх ашгийг Хамтын тэтгэврийн тухай хууль бүрэн хангаж чадахгүй байгаа. Нийт тэтгэвэр авч байгаа ахмадын 77 мянга нь хань ижлээ алдсан хүмүүс байгаа юм. Гэтэл өмнөх Засгийн газар Хамтын тэтгэврийн тухай хуулийг батлуулахаар санал болгож, УИХ-д оруулахдаа 2005 оноос хойш хань ижлээ алдсан ахмадуудыг Хамтын тэтгэврийн тухай хуульд хамруулна гээд заачихсан. Гэтэл 2005 оноос хойш хань ижлээ алдсан ахмадуудын тоог гаргахаар 17 орчим мянга болж байна. Тодруулбал, нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр авч байгаа ахмадуудын дунд 77 мянган ахмад бий. Тэдээр ахмадын эрх ашгийг бүрэн хангаж чадахгүй буюу нийт ахмадын 20 хувийг л хангасан хууль хэрэгжихээр болсон. Ахмадуудыг алгачлаад байгаа ураас Хамтын тэтгэврийн тухай хуулийг Засгийн газар буцаан татаж, хүчингүй болгооюр болсон. Ингэлээ гээд бид ахмадуудаа харж үзэхэргүйгээр, ор тас орхиж байгаа юм биш. Оронд нь нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр авч байгаа 300 мянган ахмадын эрх ашгийг хамгаалсан хууль эрх зүйн орчинг бүрдүүлэхээр ярж байна. Өөрөөр хэлбэл, манай намын морийн хотолборт ахмадуудын нийгмийн хамгааллыг сайжруулахтай холбоотойгоор Ач санах хуулийг боловсруулж, хэрэгжүүлийн гэсэн заалт багтсан байгаа.

Мөн ахмадуудаа Монгол Улсын иргэн хүний хувьд ондөр, буяитай нас зоогож байгааг нь хундэтгээд "Насны хишиг" гэсэн тэтгэвэр олгодог болно гэж морийн хотолбортой тусгасан. Тэгэхээр МАН энэ мэтээр ахмадуудынхаа эрх ашгийг хамгаалсан нийтлэг хууль эрх зүйн орчинг бүрдүүлэх нь зүйтэй гэж үзээд уг хуулийг хүчингүй болгосон юм" хэмээн яржээ.

Тодруулбал, УСХ орцогийн төлөхийн тулд малаа зараг цаг юм. Эрэлт бага байгаа уед нийлүүлэлт ихсээхээр үнэ буурдаг нь эдийн засгийн энгийн логик. Өөрөөр хэлбэл, наймдугаар сард махны нийлүүлэлт нэмэгдсэнээр үнэ нь буурчээ. Харин махны үнийн бууралт инфляцид ондөр нөлөөтэй.

Тодруулбал, УСХ орцогийн төлөхийн тулд малаа зараг цаг юм. Эрэлт бага байгаа уед нийлүүлэлт ихсээхээр үнэ буурчээ. Харин махны нийлүүлэлт нэмэгдсэнээр үнэ буурчээ. Харин махны үнийн бууралт инфляцид ондөр нөлөөтэй.

Ноёоцтайгүүр эдийн засагчид Монголыг дефляциас айх хэрэггүй гэдгийг хэлж буй бөгөөд энэ удаагийн дефляци түр зуурын шинжтэй гэдгийг онцолж байгаа юм.

ӨНӨӨДРИЙН ТОП ИШЛЭЛ

Аðä÷èéëñä äðæçééý
ì óóéäö, °°ðñäééí áðóýéäé
áàéäéëñä ñäéöéäö àðää çäéü
óýí íýáí èéä cï èéññ ñéñ ö
çäì ààð àðä ñééñ àí ñäàðéëñä
ñàðí èóéäö öýí æýýí ä
öððöéýí áî èéññ ñññ ð÷ý.

УИХ-ын шинүүр
Л.Болд

MMINFO.

ТАЛ НУТГИЙН ЦАХИМ
LEVELLED

MMINFO АПП

Тал нутгийн өдөр тутмын мэдээ мэдээлэл таны гар...

TATAK PLAY STORE

TATAK APP STORE

САНАЛ БОЛОХ

ШИНЭ МЭДЭЭ

Ерөнхий сайд Ч.Сайханбатыг албан тушаалдаа улсын тухай УИХ-ын сонгуулийн 69 дугаар тойрог...

АСЕМ-ийн "Ази-Европын Хүнсний агуулгүй байдал"-ын

ХААН БАНК

СОНГОН ШАЛГАРУУЛАЛТЫН УРИЛГА

Сонгон шалгаруулалт зарласан огноо: 2016.09.14

ДОХИОЛОЛ ХАМГААЛАЛТЫН ТОНОГ ТӨХӨӨРӨМЖ БЭЛТГЭН НИЙЛҮҮЛЖ, СИСТЕМИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААГ ХАНГАН ХАМТРАН АЖИЛЛАХ КОМПАНИЙГ СОНГОН ШАЛГАРУУЛАХ

ХААН Банкны орон нутгийн салбар нэгжид ашиглагдах дохиоллын тоног төхөөрөмж бэлтгэн нийлүүлж, сууринуулах, дохиоллын системийн үйл ажиллагааг 24 цагийн туршияаж мэдээ дамжуулах гэрээт компанийг сонгон шалгаруулах тул энэ чиглэлээр үйл ажиллагааг эрхэлдэг туршлагатай байгууллага, аж ахуйн нэгжийг сонгон шалгаруулалтад оролцохгүй урьж байна.

Сонгон шалгаруулалтад оролцох хүсэлтэй байгууллагууд ХААН Банкны 50000045060000035 тоот дансанд 50,000 төгрөгийг эргэн төлөгдхөгүй нөхцөлтэй тушааж, баримтыг оролцох хүсэлтийн албан түүхийг хамт Төв ХААН Банкны ресепшинд өгч, сонгон шалгаруулалтын өгөгдлийг авна уу.

Материалыг 2016 оны 09 дугаар сарын 28-ны өдрийн 12:00 цаг хүртэл Төв ХААН Банкны ресепшин хүлээн авах ба зөвхөн шалгарсан компани, аж ахуйн нэгжид бичгээр хариу мэдгээнэ.

Хаяг: Сүхбаатар дүүрэг, 4-р хороо, Сүүлийн гудамж-25, ш/х-192 Улаанбаатар 14250

Сонгон шалгаруулалттай холбоотой мэдээллийг procurement2016@khanbank.com хаяж хандаж авна уу.

Харицгачийн мэдээллийн төв 1800-1917

www.khanbank.com

khanbank.com/facebook

khanbank.com/twitter

Rio 2016

ПАРАЛИМПИЙН ЭРГЭН ТОЙРОНД...

VI нүүрт

РОНАЛДОГИЙН ОЛОН РЕКОРД ДАГУУЛСАН
НЭГ ГООЛ

VIII нүүрт

Бадамгаравын ГАНГААМАА:

БИ АВИРАЛТ ХИЙХИЙНХЭЭ ӨМНӨ ДАРААГИЙНХАА ОРГИЛ РУУ ДАВЖ ХАРДАГГҮЙ

Н.ПУНЦАГБОЛД

Дэлхийн зулай Эверестийн оргилд хол тавьсан Монголын анхны эмээтэй,

Монгол Улсын Гавьяат Тамирчин, Улан спортын Олон улсын хэмжээний мастер Бадамгаравын Ганjamaaатай ярилцаа. Тээвэр дэлхийн долоон тивийн зурагаагийн нь ноён оргилд гарсан бөгөөд долоон дахь авираалтаа удахгүй хийх гэж байгаа ют.

Та удахгүй Антарктидын ноён оршил Винсон Массифт гарахаар бэлтгэж байгаа. Өмнө нь зургаан ноён оршил гарсан. Долоо дахь дайраалтны зорилгоосоо манай шиншигчидтай хуваалцаачаа?

Уулын спортод онцлогчилнэрлээр хоёр том амжилтыг узүүлж, Түүний нэг нь дэлхийн долоон тивийн ноён оршил гарах байдал. Энэ бол зурагд нь хол тавьж, эх орнихио даалбааг мандуулсан.

Төгсөл нь VII нүүрт

Тэрхүү долоон том оршил нэг нь Антарктидын ноён оршил Винсон Массифт юм. Ази, Европ, Өмнөд Хойд Америк, Африк, Австрали ба далайн орнууд, Антарктидын гээчин долоон ноён оршил байдаг юм. Түүнээс би зурагд нь хол тавьж, эх орнихио даалбааг мандуулсан.

Хоёр том амжилт байдал. Тэгвэл тээвэр дэлхийн зурагаагийн сагсан бөмбөгийн VI тэмцээн нээлтээ хийх гэж байна. Азийн оюутны спортын холбоо / АОСХ/, Монгол Улсын БСШУСЯям, Монголын оюутны спортын холбоо (МОСХ), Монголын үндэсний сагсан бөмбөгийн холбоо (МУСБХ), Монголын сагсан бөмбөгийн холбооноос хамтран

зохион байгуулж буй тэмцээн есдүгээр сарын 18-25-нд болно. Тэмцээний сугалаа аль хэдийнэ явагдсан бөгөөд БНСУ, БНХАУ, Макао, Монгол, Казахстан, Тайвань, Хонгконгийн багууд тэмцээнд орсолдоно. Багууд хоёр хэсэгт хуваагдаж, тойргоор тоглоно. Журмын дагуу "A" хэсгийг 2014 оны тэмцээний аварга БНХАУ-ын баг, "B" хэсгийг онгорсон жилийн тэмцээний монгон медальт Хятаадын Тайванийн баг тэргүүлж байна. Багууд

МЭДЭЭ, МЭДЭЭЛЭЛ

Гэрэл зурагийн ГАРГУУЖИН

Х.Баттулга Жүдогийн холбоог 2020 он хүртэл удирдана

Монголын жudo бөхийн холбооны ээлжит VI их хурал МУОХ-ид болсон билээ. Их хуралд Монголын жudo бөхийн холбооны ерөнхийлөгч Х.Баттулга МЖБХ-ны тэргүүн дэд ерөнхийлөгч Д.Дорлигжав, нарийн бичгийн дарга М.Бөхбат Үндэслэлийн шигшээ багийн албаны дарга Ч. Насантоогох болон дэд ерөнхийлөгч шигшээ багийн тамирчид, дасгалжуулагч оролцсон. Энэ хурлаар жүдогийнхон алдаа оноогоо ярилцаж, цаашид язяж ажиллах талаараа хэзэлэцсэн. Тэгвэл энэ хурлаар Жүдогийн холбооны Ерөнхийлөгчийн сонгох хэлэлцүүлэг боллоо. Холбооны Ерөнхийлөгч Х.Баттулга энэ оныг дуусгасд ажлаа өгөх бодлолтой байгаа талаараа ярысан учир ийм хэлэлцүүлэг орнуулжээд хүргэсэн билээ. Харин Их хуралд оролцогчид түүнээс оөр Жүдогийн холбооны Ерөнхийлөгчийн төлөө орсөлдөх орсөлдөгч байхгүй учир 100 хувийн санаалаар улируулан сонгосон юм. Ингэснээр Жүдогийн холбооны Ерөнхийлөгч Х.Баттулга 2020 он хүртэл их спортын төлөө зүтгэхээр боллоо.

Идэрчүүдийн УАШТ-ий шигшээ тогтолтууд эхэллээ

МХБХ-оос жил бүр уламжлал болгон зохион байгуулдаг "Өсвөр, Идэрчүүдийн УАШТ"-ий шигшээ тогтолтууд энэ өдүүдээр явагдаж байна. Хэдхэн хоногийн өмнө 11, 13 хүртэлх насны ангилалын аваргууд тодорсон бол очигдөр 17, 17 насныханы тэмцээн эхлэсэн. Энэ жилээс эхлэн тус тэмцээн урьдчилсан шатны сонгон шалгаруулалттайгаар явагдах болсон. Алтай, Хангай, Талын, Улаанбаатар хотын гэээн доторвон бүсээс шалгарсан багууд ийнхүү шигшээ тогтолтуудыг хийж байгаа. Энэ хоёр насныханаас эхний наймд орсон багууд "Идэрчүүдийн лиг"-т оролцдогороо онцлогтой. Өсөх ирээдүйтэй залуу тоглогчдын ширүүн орсөлдөөн олон хоногийн туршигээрээсээ энэ сарын 22-нд аваргуудаа тодруулна.

Олимп, дэлхийн аварга Шинжи Хосокава хичээл зааж байна

Олон улсын олимпийн хорооны эв санааны нэгдлийн сангийн дэмжлэгтэйгээр жudo бөхийн дасгалжуулагчийн үндэслэлийн семинар Улаанбаатархоотоо болж байгаа билээ. Очигдөр эхэлсэн энэхүү семинар турван өдөр үргэлжилж, маргааш ондорлон.

Британийн пологийн баг Монголд нөхөрсөг тогтолт хийнэ

Их Британийн болон Монгол улсын похорсог харицааг баттагах болох тэмцээн маргааш Гачууртад байрлах "Хаан боло" клубтад болох гэж байна. Нохорсог тэмцээнд оролцох Их Британийн армийн боло баг Монгол Улсад хүрээндээ иржээ. Их Британийн улс Монгол Улстай дипломат харицаа тогтоосон анхны барууны улс хэмээн түүхэнд тэмдэглэгдсэн байдал бөгөөд хоёр улсын похорсог харицаа, пологоор холбогдсон түүхээ хүндэтгэн үзэгжийн илрхийлэл болгож ийнхүү олон улсад нэр хүндэтгээ армийн багаа Монголд урьж ирүүлээд байна. Энэхүү үйл явдал нь хоёр улсын багтган хамгаалах, сөйл, аялал жуулчлалын харицаанд шинэ түүхийг бүтээж ач холбогдолтойг тэмцээний хамтран зохион байгуулж Их Британийн Элчин Сайдын Яамнаас онцолж байна. Поло спортын ур чацвараар түүчээзгэж багууд омно нь турван ч удаа хамтарсан бэлтгэл хийж байсан бөгөөд 2015 онд Монгол Улсын Багтган Хамгаалах Яамны орооцтоотойор Хэнтий аймгийн цэргийн баазад анхны хамтарсан бэлтгэл хийж байв. Удалгүй Монгол армийн баг Их Британийн улс дахь Сандхэрст Хатан Хайны Цэргийн Академид сургуулилт хийншийнхээ дараа алдарт Guards Polo Club-д анхны томоохон тэмцээндээ оролцож байсан юм. Британийн Монголын армийн боло тэмцээн нь олон нийтдээ нээлтэй тул поло төдийгүй морин спорт сонирхогчид үзэгчдээр оролцож боломжтой.

Азийн оюутны аваргын сугалааг зарлалаа

Улаанбаатар хотод зохиогдж буйж олон улсын тэмцээний буухиаг үргэлжүүлж, хэдхэн хоногийн дараа Азийн оюутны аварга шалгаруулах эрэгтэйчүүдийн сагсан бөмбөгийн VI тэмцээн нээлтээ хийх гэж байна. Азийн оюутны спортын холбоо / АОСХ/, Монгол Улсын БСШУСЯям, Монголын оюутны спортын холбоо (МОСХ), Монголын үндэсний сагсан бөмбөгийн холбоо (МУСБХ), Монголын сагсан бөмбөгийн холбооноос хамтран

зохион байгуулж буй тэмцээн есдүгээр сарын 18-25-нд болно. Тэмцээний сугалаа аль хэдийнэ явагдсан бөгөөд БНСУ, БНХАУ, Макао, Монгол, Казахстан, Тайвань, Хонгконгийн багууд тэмцээнд орсолдоно. Багууд хоёр хэсэгт хуваагдаж, тойргоор тоглоно. Журмын дагуу "A" хэсгийг 2014 оны тэмцээний аварга БНХАУ-ын баг, "B" хэсгийг онгорсон жилийн тэмцээний монгон медальт Хятаадын Тайванийн баг тэргүүлж байна. Багууд

СПОРТ

ПАРАЛИМПИЙН ЭРГЭН ТОЙРОНД...

Б.ДАВАА

Бразилийн Рио-де-Жанейро хотноо болж буй зуны паралимпийн XV наадам дуусахад ердөө хоёр хоног үзүүлжээ. Энэ удаагийн наадамд дэлхийн 170 орны 4000 гаруй

тамирчид спортын 23 төрөлд 528 багц медалийн төлөө хурд хүч авяас чадлаа сорьж байгаа юм. Манай улсаас Бээжингийн олимпийн аварга Д.Баатаржав тэргүүтэй Монголын найман тамирчин Рио-2016 паралимпийн наадамд өрсөлдөж буй бөгөөд Жүдо бөхийн

эрэгтэйчүүдийн 60кг-д Болормаагийн Ууганхүү, Пауэрлифтингийн эрэгтэйчүүдийн 88 кг-д өрсөлдсөн Энхбаярын Содномилжээ нар эх орондоо хоёр хурэл медалийг авчраад байгаа. Спорт гэдэг өөрөө тамирчнаас асар их хичээл зүтгэл, хөдөлмөр, сэтгэлзүй, тэвчээр, басхүү

золиос шаарддаг бол паралимпийн тэмцээнд оролцож буй хөгжлийн бэрхшээлтэй тамирчид дэвжээнд хэд дахин тэсвэр хатуужлыг харуулдаг билээ. Ингээд паралимпийн XV наадмын дэвжээн дэх сонин содон мэдээллийг ушигчиддаа хүргэе.

Медалийнхаа тоогоор Хятад тэргүүлж, Монгол 68-т бичигдэж байна

		CHN	CHINA	TOTAL
1	GBR	GREAT BRITAIN	75 58 39 172	
2	UKR	UKRAINE	43 24 28 95	
3	USA	UNITED STATES	31 23 27 81	
4	MGL	MONGOLIA	26 30 24 80	
68			0 0 2 2	

Бразилийн Рио де Жанейро хотноо хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн паралимпийн наадам зохион байгуулагдаж, 15 дахь удаагийн наадмын медалийн эзэд тодорсоор байна. Одоогоор медалийнхаа тоогоор БНХАУ-ын тамирчид хошуучилж байгаа бол хоёрдугаарт Их Британи, гуравдугаарт Украина бичигдэж байна. Тодруулбал, Хятад паралимпио 172 медаль авсан бол Их Британи 95 медальтايгаар араас нь нэхжэ явна. Алтан медалийн хувьд Хятад 75, Их Британи 43, Украина 31 медаль авчээ. Харин Монгол улсын хувьд хоёр хурэл медальтايгаар 68 дугаар байрт эрэмбэлгэжэй байна. Манай улс Риогийн паралимпий найман тамирчнаа сойсон бөгөөд эдүгээ хоёр нь хурэл медалийг эх орондоо авчирч, элэг нэгтийн баяруулсан. Эхний хурэл медалийг Рио-2016 паралимпийн наадмын жудо бөхийн эрэгтэйчүүдийн 60 кг-ийн жинд зодголосон Б.Ууганхүү хүргсэн бол хоёр дахь хурэл медалийг анх удаа пауэрлифтингийн төрөлөр оролцсон Э.Содномзэлжээ эх орондоо авчирлаа. Б.Ууганхүүгийн хувьд хэсгийн аваргын толгойн барилдаанд ялагдаж дагахаар барилдаан хийсэн юм. Улмаар дагахаар барилдаанд БНСҮ-ын бөх Минькас Лиг цэвэр ялснаар хурэл медалийн төлөө барилдаан эрхтэй болсон. Харин хурэл медалийн толоо Бээжингийн паралимпийн хурэл, Лондонгийн паралимпийн аварга, дэлхийн хошой аварга Азербайжаны бөх Рамин Ибрахимовтой барилдаж дорвогхон секундад цэвэр ялснаар ийнхүү паралимпийн наадмын алхны хурэл медалийн эзэй болсон билээ. Тэгвэл паралимпийн зургаа дахь одрийн тэмцээнд манай тамирчин Э.Содномзэлжээ пауэрлифтингийн 88 кг-ын жинд өрсөлдж, 210 кг-ыг өргөж, оролцсон спортын төрлөөсөө паралимпийн алхны медалийг хүртсэн юм.

Хадам эцэг нь хүргэнтэйгээ хүрэл мөдлийн төлөө өрсөлжээ

Нэг улсын хоёр тамирчин нэг цагийн зайтай паралимпийн алтан медалийг дараалан хүртсэн гайхалтай тохиолдол паралимпийн түүхэнд бичигдэн үлдсэн. Тэгвэл түүнтэй яг ижил тохиолдол мөн давтагдэжээ. Гэхдээ гэр бүлийн хоёр буюу хадам эцэг, хүргэн хоёр хурэл медалийн төлөө өрсөлдсөн сонирхолтой “тулаан” Риогийн танхимд болж, хүргэн нь ялжээ. Тодруулбал, түялзуур сэлээний төрлийн тэмцээнд Польшийн хоёр тамирчин хурэл медалийн төлөө өрсөлдсөн байна. Гэхдээ энэ удаа нэг улсын хоёр тамирчин хурлийн төлөө өрсөлдсөн нь биш, хүргэн нь хадам эцэгээ ялсан нь олны анхаарлыг хамгийн их татсан аж. Хадам аваагаа ялж хурэл медаль хүртсэн хүргэн хүү Адриан Кастро дөрвөн жилийн омно оофирийн хамтрагч мөн өрсөлдөгч Г.Плуутагийн охинтой гэрлэж байжээ.

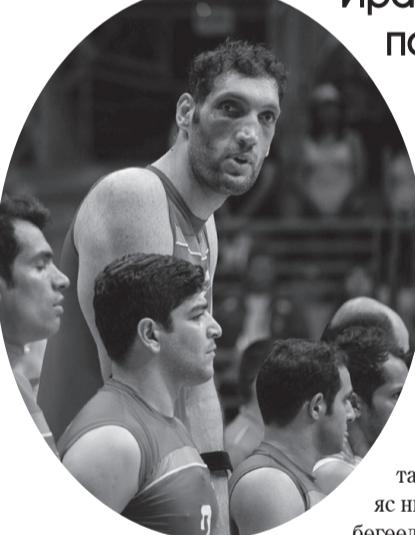
Малайзын “GOLDEN GUYS”

аварга Мухамад Пузи тус олимпийн түүхэнд шинэ рекорд тогтоон 12.07 секунд хурдалсан бол түүний араас Хятадын тамирчин Еиффэй Ян 12.20 секунд хурдлан мөнгөн медаль, Бразилийн тамирчин Родриго Партьера да Силва 12.54 секунд хурдалсан амжилтгаар хурэл медалийг тус тус хүртсэн байна. Харин Мухамад Зияяд Золкефли бөөрөнцөг тулхэлтээр дөрвөн жилийн омно паралимпийсээ хурэл медаль хүртжээ. Паралимпийн түүхэн дэх бөөрөнцөг тулхэлтийн рекордын Австралийн тамирчин Тодд Хогец зээмшидэг байв. 2012 оны Лондонгийн паралимпиеос алган медаль авсан тэрбээр 55 сантиметр түлхээн амжилтаар рекорд тогтоож байсан удаатай. Харин энд Малайзын тамирчин түүний амжилтыг шинчлэн тогтоосон нь энэ. Мухамад Зияяд Золкефли “Би маш олон удаа залбирсан. Бас маш сайн сургуулжил хийсэн. Гэр бүл, улс орон, малайзийндуудынхаа төлөө амжилт гаргаж чадлаа. Энэ бол миний амьдралын үр дүн” гэж яржээ. Энэ төрөлд мөнгөн медалийг Грекийн тамирчин Димитриос Сеникисид 16.17 метрт бөөрөнцөг тулхээн хүртсэн бол Тодд Хогец хурэл медаль хүртсэн байна.

Паралимпийн дэвжээн дэх “Халк”

Хүчтэй гэдэг утгаар нь Ираны тамирчныг ийнхүү ирэлдээ. Паралимпийн түүхэн дэх хамгийн хүчтэй эр гэгдэг Ираны тамирчин Сиаманд Рахман тэмцээний зургаа дахь одер түүхэнд тэмдэглэгдэн үлдэхээр амжилт гаргалаа. Тээрбээр пауэрлифтингийн төрөлд өрсөлдж, 310 кг-ыг өргөж, шүтэн бишрэгчдээ алмайруулсан байна. Түүний хувьд 300-аас их кг-ыг өргөсөн алхны тамирчин болсон F20 төрөлд дахин аваргалаж, малайзчуудаа баярлуулсан гэнэ. Тэд хоёул дахийн рекордын шинчлэн тогтоожээ. Паралимпийн энд төрөлдөө дэлхийд хаанчилж буй сүүт их.

Ираны шигшээгийн “үлэмж биет” буюу паралимпийн шинэ од

Бразилийн Рио де Жанейро хотноо зохион байгуулагдаж буй хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн 15 дахь удаагийн паралимпийн наадамд оролцож буй тамирчдаа Ираны суугааволейболыншигшээгийн тамирчин ондер нуруугаараа эрхтүйг ялгарч байна. Мортеза Мехрзадслакжани гэгч тэрбээр 2.46 метр ондер бөгөөд багийн гишүүд дундас хамгийн ондер. Улэмж биет энд тамирчин эдүгээ Ираны гол найдвар болж буй. Учир нь тэмцээний талбай том цамхаг мэт зогсох түүнийг гарцаагүй алтан медаль авчирна хэмээн иранчууд ихэхээн найдлаага тавьж байгаа ажээ. Дааврын өөрчлөлтийн улмаас яс нь хэвийн бус хөгжсон тэрбээр эдүгээ 28 настай бөгөөд 15 дахь паралимпийн од болон гялалзаж байна.

Залуу өөрийгөө “Мехрзад” гэж дуудуулах дуртай гэнэ. Түүний хувьд Ираны хамгийн ондер хүн тодийгүй, Риогийн паралимпийн хамгийн ондер тамирчин юм. Ямартач ч, Ираны суугаа волейболын шигшээ эхний хоёр тогтолцот Хятад, Боснигийн багтaj таарч, ялалт байгуулсан. Тэдний хувьд алтан медалийн эзэн болохын тулд Лондонгийн паралимпиеос алт авсан Украинаи багийг хожих хүндээн шалтууртай тухлаа юм. Гэхдээ 1.15 метрээс хэтрэхгүй ондертэй тамирчид эсэрг “Улэмж биет”-тэй ираны шигшээд хожих боломж байгаа. Мехрзад орон нутгийн нэгэн сонид “Би ганцаарддаг, бас сэргэээр унадаг байсан. Харин паралимпийн тамирчин болж, суугаа волейбол тоглож эхэлснээс хойш миний амьдрал тэр чигтээ өөрчлөгдсөн” гэж яржээ.

МОНГОЛЫН ҮНДЭСНИЙ ОЛОН НИЙТИЙН РАДИО ТЕЛЕВИЗИЙН ДЭД ЗАХИРАЛ БОЛОН “МОНГОЛЫН МЭДЭЭ” ТЕЛЕВИЗИЙН ЗАХИРЛЫН СОНГОН ШАЛГАРУУЛАЛТАД УРЬЖ БАЙНА

Нэг. Сонгон шалгаруулалт явуулах албан тушаал:

1. МҮОНРТ-ийн Дэд захирал
2. МҮОНРТ-ийн “Үндэсний телевизийн” захирал
3. МҮОНРТ-ийн “Монголын мэдээ” телевизийн захирал

Хоёр. Бүрдүүлэх материал:

- Сонгон шалгаруулалтанд оролцох тухай хүснэгт, өөрийн мэдлэг үр чадвараа илрүүхийн ордогдэл
- Дэлгэрэнгүй анкет
- Тухайн албан тушаал дээр ажиллах үйл ажиллагааны мөрийн хотолбөр
- Боловсролын дипломын нотариатаар гэрчлүүлсэн хуулбар
- Иргэний үнэмлэхийн нотариатаар гэрчлүүлсэн хуулбар
- Урд ажиллах байсан байгууллагын ажил байдлын тодорхойлолт
- Хоёр хувь цээж зураг /4x3/

Турав. Тавигдах шаардлагын:

- 3.1 МҮОНРТ-ийн Дэд захирал:
- Дээд боловсролтой, магистр ба түүнээс дээш зэрэгтэй, сэтгүүл зүй, эрх зүй, маркетинг, менежментийн чиглэлийн мэргжилтэй,
- Хэвлэл мэдээллийн байгууллагад 10-аас доошгүй жил ажилласан туршилгатай, удирдах албан тушаалд 5-аас доошгүй жил ажилласан байх,
- Улс төрийн намын гишүүн бус, гишүүн байсан бол түүнээс түдгэлзэн эсвэл татгалзсаныг гэрчилсэн баримт бичигтэй байх

- Улс төрийн намын гишүүн бус, гишүүн байсан бол түүнээс түдгэлзэн эсвэл татгалзсаныг гэрчилсэн баримт бичигтэй байх
- Олон нийтийн радио телевизийн тухай хуулийн үзэл санааг эрхэмлэдэг байх,

- Хамт олынг удирдан зохион байгуулах, багаар ажиллах, хариуцлага хүлэх, болон хариулцааны ондер ур чадвартай, стратегийн болон үйл ажиллагааны төлөвлөлт хийх, хэрэгжүүлэх чадвартай байх,
- Компьютерийн хэрэгжээний программууд дээр ажилладаг, англи болон бусад НҮБ-ын түргээмэл хэлний ондер мэдлэгтэй байх

- Улс төрийн намын гишүүн бус, гишүүн байсан бол түүнээс түдгэлзэн эсвэл татгалзсаныг гэрчилсэн баримт бичигтэй байх
- Олон нийтийн радио телевизийн тухай хуулийн үзэл санааг эрхэмлэдэг байх,

- Хамт олынг удирдан зохион байгуулах, багаар ажиллах, хариуцлага хүлэх, болон хариулцааны ондер ур чадвартай, стратегийн болон үйл ажиллагааны төлөвлөлт хийх, хэрэгжүүлэх чадвартай байх,
- Компьютерийн хэрэгжээний программууд дээр ажилладаг, англи болон бусад НҮБ-ын түргээмэл хэлний ондер мэдлэгтэй байх

Сонгон шалгаруулалтад оролцох цэгээд дээрх материалын бүрдүүлэх битүүлжисэн дүүцгүйд хийж, доорхи хаягаар 2016 оны 9 дүгээр сарын 21-ний 17:00 цагаас олноо ирж бүртгүүлнэ үү.

Хаяг: УБ хот, Баянгол дүүрэг, Хувьсгалчдын зам - 3, МҮОНРТ-ийн байр

МҮОНРТ-ийн Сонгон шалгаруулалтын комисс

Утас: 11325802

СПОРТ

РОНАЛДОГИЙН

ОЛОН РЕКОРД
ДАГУУЛСАН НЭГ ГООЛ

Н.ПУНЦАГБОЛД

нээ цаг үеийн хамгийн шилдэг хөлбөмбөгчид болох Роналдо, Месси нарын оруулсан гол болгон нь араасаа ямар нэг рекорд амжилт дагуулж байгаа билээ. Мягмар гарагийн шоно болсон “Барселона” болон “Селтик” клубын тогтолцот Месси гурван гол оруулж, нэгэн том рекордыг тогтоосон. Тэгвэл лхагва гарагийн шоно “Реал Мадрид” клуб талбайдас Португалын “Спортинг” клубыг хүлээж авч, 2:1-ээр буулгаж авсан. Энэ тогтолцын 89 дахь минутад Роналдо хаалганаас 25 метрийн зайнаас чөлөөт хохилтоор гол оруулж, тооны харьцааг тэнцүүлсэн. Тэгвэл түүний энэхүү гол араасаа олон рекордыг дагуулж байгаа юм. Тэрбээр энэ удаагийн тогтолцот гоолдсоноор Аваргуудын

лигт хамгийн олон удаа чөлөөт хохилтоор гол оруулсан тоглогч боллоо. Роналдо чөлөөт хохилтоос 12 гол оруулж, энэ рекордыг тогтоож байгаа юм. Түүнээс омно алдарт Александро Дель Пьеро Аваргуудын лигт чөлөөт хохилтоос 11 гол оруулж, дээд амжилтыг нь эзэмшигэж байсан. Мөн чөлөөт хохилтын мастер гэгдэж байсан Жуниньо чөлөөт хохилтоос 10 гол оруулж байж. Мөн Роналдо Аваргуудын лигт голдсоноор хэсгийн шатанд 50 гол оруулсан анхны хөлбөмбөгч боллоо. Харин Аваргуудын лигт оруулсан нийт гололын нь тоо 94 боллоо. Ингэснээр бүгд цаг үеийн мэргэн буучийн жагсаалтыг ганцаар тасархай тэргүүлж байгаа юм. Дээрээс нь Роналдо лхагва гарагийн шоно заманлынхаа 550 дахь голыг орууллаа. Тэрбээр “Спортинг”-ийн төлөө тав, “Манчестер Юнайтед”-ын төлөө 118, Португалын шигшээн төлөө 61 гол оруулсан юм. Харин “Реал”-ын төлөө 366 гол оруулсан аварга амжилтыг узуулээд байна.

Аваргуудын лигт “гоолын бороо” орж байна

Европын хамгийн нэр хүндтэй тэмцээн болох Аваргуудын лигийн 2016-2017 оны улирал эхэллиэ. Аваргуудын лигийн 32 баг, найман хэсэгт хуваагдаж, орсолдож байгаа. Тэгвэл эхний тойрийн 16 тогтолц онгөрсөн мягмар, лхагва гарагийн шоно боллоо. Жил бүрийн Аваргуудын лиг онц сонирхолтой болдог. Өнгөрсөн жил Испаниас таван баг орсон нь шинэлэг байлаа. Тэгвэл энэ улиралд Английн багууд, тэр дундаа “Манчестер Сити”-ээс хөлбөмбөг сонирхогчид амжилт хүлээж байна. Мөн “Реал” Аваргаа хамгаалж чадах уу гэдэг асуулт ч гарч ирж байгаа юм. Гэхдээ эхний тойротг багууд “гоолын бороо” оруулж байгаа нь нээлтийн хамгийн том бэлэг байлаа.

Тухайлбал, Испанийн алдарт “Барселона” клуб талбайдас Шотландын “Селтик”-ийг 7:0-ээр буулгаж авсан. Энэ тогтолцот Месси хет-трик хийж, Суарес хоёрлыг оруулсан бол Неймар, Иньеста нэг нэгийг нэмэрлэжээ. Мөн Германы “Байерн Мюнхэн” клуб Оросын “Ростов”-ыг 5:0-ээр хожсон. Германы оөр нэг баг болох “Боруссия Дортмунд” эхний тойротг Польшийн “Легия” клубыг 6:0-ээр бутнигэлээ. Харин Пепээр удирдуулсан “Манчестер Сити” тийм ч муугүй

орсолдогч болох “Боруссия Мюнхэнгладбах”-ыг 4:0-ээр буулгаж авсан юм. Энэ тогтолцод “Сити”-гийн довтлогч Агузо хет-трик хийлээ. Ийнхүү нээлтийн тогтолцот хөсрөө ч тоглогч хет-трик толилуулаад амжлаа.

Тогтолцын үр дүн

Байерн 5-0 Росов
ПСВ 0-1 Атлетико
ПСЖ 1-1 Арсенал
Базель 1-1 Лудогорец
Динома Киев 1-2 Наполи
Бенфика 1-1 Бешикташ
Барселона 7-0 Селтик
Байер Левекузен 2-2 ЦСКА
Брюгге 0-3 Лестер
Манчестер Сити 4-0 Боруссия Мюнхэнгладбах
Тоттенхэм 1-2 Монако
Порто 1-1 Копенгаген
Реал Мадрид 2-1 Спортинг
Лион 3-0 Динома Загреб
Легия 0-6 Боруссия Дортмунд
Ювентус 0-0 Севиля

Касильяс 18 дахь улиралдаа...

Португалын “Порто” клубын хаалтыг манаж байгаа домогт хаалгач Икер Касильяс өнгөрсөн лхагва гарагийн шоно “Копенгаген”-ы эсрэг талбайд гарсан билээ. Ингэснээр одгоо 35 настай Испанийн хаалгач 18 дахь улиралдаа Аваргуудын лигт оролцож байгаа нь энэ юм. Энэ узуулэлтээрээ тэрбээр “Манчестер Юнайтед” клубын домогт хагас хамгаалагч Пол Скоулзын амжилтыг давж гарлаа. Пол 17 улирал Аваргуудын лигт тоглосон юм. Харин Касильясаас олон улирал Аваргуудын лигийн тогтолцот оролцсон нэг тоглогч байгаа нь “Манчестер Юнайтед”-ын алдарт хөлбөмбөгчин Райт Гитз юм. Тэрбээр 19 улирал Аваргуудын лигт тоглож байжээ. Касильяс Аваргуудын лигт тоглосон 16 улиралдаа Испанийн алдарт “Реал Мадрид” клубын хаалгач байсан. Энэ хугацаанд гурван удаа Аваргуудын лигт түрүүлж байсан юм.

“Тоттенхэм” хамгийн олон үзэгч цуглувулж, рекорд тогтооолоо

Аваргуудын лигийн хэсгийн Е хэсэгт багтсан Английн “Тоттенхэм” талбайдас Францийн “Монако” багийг хүлээж авч тоглосон. Тэгвэл энэхүү тогтолцтыг үзэхэр алдарт “Үембли”-д 85011 үзэгч цугласан нь Английн багуудын түүхэн дэх хамгийн олон үзэгчтэй тогтолц боллоо. 1934 онд Английн цомд “Манчестер Сити” болон “Сток”-ийн тогтолцтыг стадионд 84467 үзэгч цугласан нь Английн багуудын хамгийн олон үзэгчтэй тогтолц гэгдсээр өдийг хүрсэн юм. Харин Английн премьеर лигийн хувьд хамгийн олон үзэгчтэй нь 1948 оны “Манчестер Юнайтед”-ын талбайд болсон 83260 үзэгчтэй тогтолцт ажээ.

ТЭНГИС

НҮҮР ИЙН СОНБОР

Гарах хүн

Хэлсэнгүй тас

2016.8.26

Disney's Moana

Еврейн ногоотгэй гэр бүлээс гаралтай Бен-Хур-ас-фомын иргэн хамгийн сайн наиз нь урваж бол болгоно. Оргож-хөхрондоо ирээд шооеөө авна.

Хэнмэдэх судулийн 15 жилийн 23 ажлаас халајджээ. Уул ший тэр цахилгааны инженер болох хүснэгтэй чхувь тавилан/тэрийн хааш нь ч хамаагүй аваад шидчихдээ гэхэд болно. Сүүлийн удаа тэр ажласаа халајдсаныа эхнэртээ хэлсэнгүй тас нүүжээ..